

Republica Moldova

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică
ANRE

str. Alexandr Pușkin, nr. 52A, MD-2005 Chișinău, Tel: 022 823 955, anre@anre.md, <http://www.anre.md>

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

HOTĂRÂRE nr. 565
din 27 septembrie 2024
mun. Chișinău

cu privire la aprobarea Metodologiei de calculare a plăților pentru neutralitate

În temeiul art. 7 alin. (1) lit. q³) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193 - 203, art. 415) cu modificările ulterioare, Consiliul de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică,

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Metodologia de calculare a plăților pentru neutralitate, se anexează.
2. Prezenta Hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Veaceslav UNTILA
Director general

Eugen CARPOV
Director

Violina ȘPAC
Director

Alexei TARAN
Director

Alexandru URSU
Director

Metodologia de calculare a plăților pentru neutralitate

CAPITOLUL I Dispoziții generale

1. Metodologia de calculare a plăților pentru neutralitate (în continuare *Metodologia*) stabilește modul de calculare de către operatorul sistemului de transport (în continuare OST) a plăților pentru neutralitate, inclusiv repartizarea lor în rândul Părților responsabile de echilibrare (în continuare PRE), în scopul asigurării neutralității costurilor acțiunilor de echilibrare întreprinse de către OST, în conformitate cu Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (în continuare *Legea nr. 108/2016*), Codul rețelelor de gaze naturale, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 420/2019 (în continuare *Codul rețelelor de gaze naturale*) și Regulile pieței gazelor naturale, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 534/2019 (în continuare *Regulile pieței gazelor naturale*).
2. Metodologia reglementează și măsurile de administrare al riscului de credit pentru OST de a reduce impactul de nerambursare a plăților datorate pentru neutralitate, în conformitate cu Secțiunea 3, Capitolul VII din Codul rețelelor de gaze naturale și a plăților pentru dezechilibrele zilnice.
3. Metodologia se aplică tuturor PRE care au încheiate un contract de echilibrare cu OST.
4. OST transferă către PRE costurile sau veniturile care decurg direct din acțiunile de echilibrare efectuate de OST, într-o manieră corectă, nediscriminatorie și transparentă.
5. OST nu înregistrează câștiguri sau pierderi ca urmare a achitării sau perceperii plăților pentru dezechilibru zilnic, plăților intra-zilnice, plăților privind acțiunile de echilibrare și de alte cheltuieli legate de activitățile de echilibrare, care reprezintă de fapt toate activitățile desfășurate de OST în vederea îndeplinirii obligațiilor prevăzute în Codul rețelelor de gaze naturale și Regulile pieței gazelor naturale.

CAPITOLUL II CALCULAREA PLĂȚILOR PENTRU NEUTRALITATE

Secțiunea 1

Categoriile de costuri și venituri incluse în contul de neutralitate

6. Costurile și veniturile aferente activității de echilibrare realizate sunt înregistrate lunar în contul de neutralitate.
7. În contul de neutralitate se includ următoarele categorii de costuri:
 - 7.1 costuri rezultate din efectuarea acțiunilor de echilibrare de către OST în vederea asigurării echilibrării fizice a sistemului de transport al gazelor naturale, în special:
 - a) pentru achiziționarea gazelor naturale pe platformele de tranzacționare;
 - b) cheltuieli pentru accesarea platformelor de tranzacționare de către OST pentru efectuarea acțiunilor de echilibrare;
 - c) cheltuieli de finanțare aferente marjelor de tranzacționare pentru realizarea acțiunilor de echilibrare.
 - 7.2 cheltuieli rezultate din contractarea serviciilor de echilibrare;
 - 7.3 plăți realizate de OST către PRE corespunzătoare dezechilibrelor pozitive ale acestora;
 - 7.4 costuri care provin din contractarea unei linii de credit în vederea finanțării activității de echilibrare fizică și comercială.
8. În contul de neutralitate se includ următoarele categorii de venituri:
 - 8.1 venituri rezultate din efectuarea acțiunilor de echilibrare de către OST în vederea asigurării echilibrării fizice a sistemului de transport al gazelor naturale, în special:
 - a) din vânzarea gazelor naturale pe platformele de tranzacționare;

b) rezultate din contractarea serviciilor de echilibrare.

8.2 venituri din plățile achitate de PRE către OST pentru dezechilibrele negative ale acestora.

Secțiunea 2

Calculul ratei de neutralitate lunară

9. OST menține un cont separat de neutralitate în care:

1) înregistrează toate cheltuielile legate de echilibrare, în conformitate cu categoriile de costuri stabilite la pct. 7;

2) înregistrează toate veniturile aferente echilibrării, în conformitate cu categoriile de venituri stabilite la pct. 8.

10. OST va utiliza soldul contului de neutralitate la sfârșitul fiecărei luni de decontare pentru a calcula rata de neutralitate (RN_M), exprimată în lei/MWh, conform formulei (1):

$$RN_M = NBal / Q_T \quad (1)$$

unde:

$NBal$ - soldul contului de neutralitate la sfârșitul lunii, calculat ca diferență între suma veniturilor și cheltuielilor, în decursul lunii, lei;

Q_T - cantitatea de gaze naturale transportată pentru toți PRE prin sistemul de transport în decursul lunii, în MWh.

11. ANRE poate efectua o evaluare asupra contului de neutralitate și poate respinge costurile și veniturile dacă consideră că acestea au fost suportate în mod ineficient, în conformitate cu Secțiunea 1 a Capitolului VII din Codul rețelelor de gaze naturale.

Secțiunea 3

Calcularea plăților pentru neutralitate

12. Până la data de 28 a lunii M+1, OST calculează plățile pentru neutralitate care urmează să fie plătite de către PRE sau de către OST, pentru a deconta soldul contului de neutralitate al lunii precedente M.

13. Plățile pentru neutralitate a PRE pentru luna M (PN_{PRE}) se bazează pe rata de neutralitate și cantitatea de gaze naturale transportată de către OST pentru respectiva PRE, în lei, care se calculează cu formula (2):

$$PN_{PRE} = RN_M \times Q_{PRE} \quad (2)$$

unde:

RN_M - rata de neutralitate în luna M, calculată în conformitate cu formula (1) din Secțiunea 2, în lei/MWh;

Q_{PRE} - cantitatea de gaze naturale transportată de către OST pentru fiecare PRE prin sistemul de transport în decursul lunii M, în MWh.

14. Decontarea plăților pentru neutralitate se realizează lunar în baza unei facturi separate în conformitate cu prevederile Contractului de echilibrare.

15. În cazul în care soldul contului de neutralitate pentru acea lună are o valoare negativă, plata pentru neutralitate este achitată de PRE către OST.

16. În cazul în care soldul contului de neutralitate pentru acea lună are o valoare pozitivă, plata pentru neutralitate este achitată de OST către PRE.

Secțiunea 4

Raportarea privind plățile pentru neutralitate

17. OST transmite către ANRE până la data de 28 a lunii M+1 un Raport privind neutralitatea, în care sunt reflectate modificările (debit/credit) contului de neutralitate, conform modelului din Anexa nr. 1 și oferă justificarea relevantă, după caz.

18. OST publică pe pagina sa electronică până la data de 28 a lunii M+1 rata de neutralitate a lunii precedente M, calculată conform Secțiunii 2, exprimată în lei/MWh și rotunjită la cel puțin 6 cifre zecimale.

19. OST publică pe pagina electronică, până la data de 28 a lunii M+1, informații privind calculul soldului contului de neutralitate și cantitățile de gaze naturale transportate prin sistemul de transport în decursul lunii, conform modelului din Anexa nr. 2 Metodologie.

CAPITOLUL III REGULI DE ADMINISTRARE AL RISCULUI DE CREDIT

Secțiunea 1

Stabilirea garanției financiare

20. Fiecare PRE trebuie să constituie și să mențină o garanție financiară în favoarea OST, pentru a atenua riscul de neplată de către PRE a facturilor emise de OST pentru plata dezechilibrelor și a plăților pentru neutralitate.

21. Garanția financiară (în continuare GF) poate fi constituită de către PRE în una dintre următoarele forme:

21.1 o scrisoare de garanție bancară irevocabilă și necondiționată, plătită la prima solicitare a OST, emisă de o bancă licențiată să activeze în Republica Moldova.

21.2 un depozit de numerar în contul bancar indicat de OST în Contractul de echilibrare.

22. GF este stabilită la o sumă în conformitate cu Secțiunea 2 din prezentul Capitol. Dacă GF este stabilită în depozit de numerar, PRE trebuie s-o stabilească cu cel puțin 5 zile lucrătoare înainte de intrarea în vigoare a Contractului de echilibrare.

23. GF este valabilă de la data intrării în vigoare a Contractului de echilibrare și va expira în a 30 - a zi calendaristică de la încetarea Contractului de echilibrare.

Secțiunea 2

Valoarea garanției financiare

24. Nivelul GF minime pentru fiecare PRE este de 10 000 (zece mii) lei.

25. OST monitorizează permanent încadrarea valorii dezechilibrului cumulat înregistrat, reprezentând suma algebrică a dezechilibrelor zilnice înregistrate în decursul lunii de livrare, în nivelul GF.

26. În cazul în care GF nu acoperă valoarea cumulată a dezechilibrelor zilnice, PRE este obligat să suplimenteze GF în termen de cel mult două zile lucrătoare. În cazul în care PRE nu suplimentează GF, OST, cu preaviz de două zile lucrătoare, întrerupe accesul la punctul virtual de tranzacționare (în continuare PVT) și la Platforma Regională de rezervare de capacitate (în continuare RBP). Accesul la PVT și RBP este reluat de OST în momentul în care PRE suplimentează GF.

27. În situația în care dezechilibrul cumulat înregistrat în decursul lunii anterioare de livrare calculat ca suma algebrică a dezechilibrelor zilnice este negativ și este mai mic de 10 % din suma cantităților alocate zilnic în punctele de intrare și/sau din suma notificărilor în PVT a tranzacțiilor de cumpărare efectuate de PRE se menține GF stipulată la pct. 24.

28. În situația în care costul dezechilibrului cumulat, înregistrat în decursul lunii anterioare de livrare, calculat ca suma algebrică a costurilor dezechilibrelor zilnice este negativ și este cuprins între 10 % și 50 % din suma costurilor cantităților alocate zilnic în punctele de intrare și/sau din suma notificărilor în PVT a tranzacțiilor de cumpărare efectuate de PRE, atunci nivelul GF va fi contravaloarea maximă a dezechilibrului lunar cu titlu de deficit înregistrat de către PRE în anul gazier în curs.

29. În situația în care costul dezechilibrului cumulat înregistrat în decursul lunii anterioare de livrare calculat ca suma algebrică a costurilor dezechilibrelor zilnice este negativ și este mai mare de 50 % din suma costurilor cantităților alocate zilnic în punctele de intrare și/sau din suma notificărilor în PVT a tranzacțiilor de cumpărare efectuate de PRE, atunci GF este de două ori contravaloarea maximă a dezechilibrului lunar cu titlu de deficit înregistrat de către PRE în anul gazier în curs.

30. PRE poate solicita scăderea GF, cu condiția ca valoarea dezechilibrului final cumulat înregistrat în decursul lunii anterioare de livrare este mai mică decât nivelul GF constituite și să nu aibă facturi restante în decursul anului gazier curent. GF nu poate fi mai mică decât nivelul definit la pct. 24 din prezenta Secțiune.

Raport privind neutralitatea

Luna, anul	
Capacitate transportată în cursul lunii, Q_T	kWh
	m^3

COSTURI				
Costuri rezultate din efectuarea acțiunilor de echilibrare de către OST în vederea asigurării echilibrării fizice a sistemului de transport gaze naturale	Plăți realizate de OST către PRE corespunzătoare dezechilibrului pozitiv ale acestora	Costuri care provin din contractarea unei linii de credit în vederea finanțării activității de echilibrare fizică și comercială		
cheltuieli pentru accesarea platformelor de tranzacționare de către OST pentru efectuarea acțiunilor de echilibrare	cheltuieli de finanțare aferente marjelor de tranzacționare pentru realizarea acțiunilor de echilibrare	cheltuieli rezultate din contractarea serviciilor de echilibrare		
(lei)	(lei)	(lei)		
0.00	0.00	0.00		

Costuri: #REF!

VENITURI	
Venturi rezultate din efectuarea acțiunilor de echilibrare de către OST în vederea asigurării echilibrării fizice a sistemului de transport al gazelor naturale	Venturi din plățile realizate de PRE, către OST pentru dezechilibrele negative ale acestora.
vânzarea gazelor naturale pe platformele de tranzacționare	rezultate din contractarea serviciilor de echilibrare
(lei)	(lei)
0.00	0.00

Venturi: 0.00

Soldul lunar al contului de neutralitate, N_{Bal} , lei	#REF!
Capacitate transportată în cursul lunii, Q_T , MWh	0
Capacitate transportată în cursul lunii, Q_T , m^3	0
Rata pentru neutralitate, RN_M , lei/MWh	0
Rata pentru neutralitate, RN_M , lei/ m^3	0

Informația privind calculul soldului contului de neutralitate, cantitățile transportate de gaze naturale în cursul lunii și rata de neutralitate

Luna, anul	
Cantități transportate în cursul lunii, QT	MWh m^3

COSTURI			VENITURI		
Costuri rezultate din efectuarea acțiunilor de echilibrare de către OST în vederea asigurării echilibrării fizice a sistemului de transport gaze naturale	Cheltuieli rezultate din contractarea serviciilor de echilibrare	Plăși realizate de OST către PRE corespunzătoare dezechilibrelor pozitive ale acestora	Costuri care provin din contractarea unei linii de credit în vederea finanțării activității de echilibrare fizică și comercială	Venituri rezultate din efectuarea acțiunilor de echilibrare de către OST în vederea asigurării echilibrării fizice a sistemului de transport gaze naturale	Venituri din plășile realizate de PRE către OST pentru dezechilibrele negative ale acestora.
0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

Costuri: 0.00

Venituri: 0.00

Soldul lunar al contului de neutralitate, N_{Bal} , lei	0.00
Cantități transportate în cursul lunii, Q_T , MWh	0
Cantități transportate în cursul lunii, Q_T , m^3	0
Rata pentru neutralitate, RN_M , lei/MWh	
Rata pentru neutralitate, RN_M , lei/ m^3	